

MODERN EĞİTİM SİSTEMİNDE AKTİF ÖĞRENME YÖNTEMLERİNİN UYGULANMASI

ZÜLFİYYE BABAZADE

Nahçıvan şehri, Nahçıvan Öğretmenler Enstitüsü,
Nahçıvan, Azerbaycan

zulfiyababazade92@gmail.com,

ORCID No: [0009-0008-5178-880X](https://orcid.org/0009-0008-5178-880X)

Makale

Geliş Tarihi:

22/05/2024

Makale

Kabul Tarihi:

28/05/2024

Makale

Yayın Tarihi:

05/06/2024

Makale Türü:

Orijinal Araştırma
Makalesi.

Özet*

Aktif öğrenme yöntemleri, çeşitli teknolojileri ve etkileşimli araçları kullanarak öğrenme sürecini daha olumlu, eğlenceli ve bağımsız hale getiren öğrenme yöntemlerini ifade eder. Bu yöntemler, öğrencilerin aktif katılımını, kendi öğrenme hedeflerini özel olarak belirlemelerini ve öğrenme materyalini daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Makalede, aktif öğrenme yöntemlerinin modern eğitim sisteminde uygulanması, yararları, gelişim kapsamı, aktif (etkileşimli) öğrenme yöntemlerinin öğrencilerin gelişiminde ve oluşumunda özel rolü ve önemi gibi konular tartışılmaktadır. Eğitim sisteminin geliştirilmesi de dahil olmak üzere eğitimin her yönündeki oluşum sürecinin temellerinin okulda atıldığı, eğitimin sonraki aşamalarında bu durumun daha da iyileştirilip geliştirildiği bilinmektedir. Aktif öğrenme yöntemleri bu gelişimin önemli bir parçasıdır. Modern öğretim süreci, öğrencinin kişiliğini oluşturmaya ve bir vatandaş olarak toplumun değerini bilmesine yardımcı olur. Bu açıdan bakıldığında, çağımızda yetişen neslin eğitiminde aktif öğrenme yöntemlerinin avantajlarının oldukça büyük olduğu görülebilir. Aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin öğrenme sürecinin merkezine yerleşmesini sağlar. Bu da öğrencilerin kendi ilgi alanlarına göre öğrenme fırsatı bulmalarına ve kendilerini daha iyi tanımalarına olanak tanır. Grup çalışmaları gibi aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilere işbirliği yapma ve etkili iletişim kurma becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Bu da toplum içinde aktif ve işbirlikçi bir şekilde yer almalarına katkı sağlar. Aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilere farklı bakış açılarını anlama ve değerlendirme fırsatı sunar. Bu da empati yeteneklerini artırır ve kültürel farkındalık gelişimine katkıda bulunur.

Anahtar Kelimeler: Modern eğitim sistemi, aktif öğrenme yöntemi, öğrenci, öğretim süreci, etkileşimli öğrenme.

APPLICATION OF ACTIVE LEARNING METHODS IN THE MODERN EDUCATION SYSTEM

Abstract

Active learning methods refer to learning methods that make the learning process more positive, fun and independent by using various technologies and interactive tools. These methods enable students to participate more actively, specifically determine their own learning goals, and learn the learning material more effectively. The article describes the application of active learning methods in the modern education system, their benefits, scope of development, the special role and importance of active (interactive) learning methods in the development and formation of students, etc. is discussed. It is known that the foundations of the formation process in every aspect of education, including the development of the education system, are laid in school, and this situation is further improved and developed in the next stages of education. Active learning methods are one of them. The modern teaching process helps the student to form his personality and to know the value of society as a citizen. From this perspective, when we look at our age, it can be seen that the advantages of active learning methods in the qualitative formation of the education of the growing generation are quite great. Active learning methods place students at the center of the learning process. This allows students to have the opportunity to learn according to their interests and get to know themselves better. Active learning methods, such as group work, offer students the opportunity to collaborate and develop effective communication skills. This contributes to their active and collaborative participation in society. Active learning methods provide students with the opportunity to understand and evaluate different perspectives. This increases empathy skills and contributes to the development of cultural awareness.

Keywords: Modern education system, active learning method, student, teaching process, interactive learning

Atıf / Citation

Babazade, Z. (2024). Modern Eğitim Sisteminde Aktif Öğrenme Yöntemlerinin Uygulanması, *Anadolu Türk Eğitim Dergisi*, 6 (1), 22-29.

Babazade, Z. (2024). Application of Active Learning Methods in the Modern Education System, *Anatolian Turkish Journal of Education*, 6 (1), 22-29.

* Bu çalışmada "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur.

Giriş

Aktif öğrenme yöntemleri, çeşitli teknolojileri ve etkileşimli araçları kullanarak öğrenme sürecini daha olumlu, eğlenceli ve bağımsız hale getiren öğrenme yöntemlerini ifade eder. Bu yöntemler öğrencilerin daha aktif katılımını, kendi öğrenme hedeflerini özel olarak belirlemelerini ve öğrenme materyalini daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlar. Elbette aktif (etkileşimli) öğrenme yöntemlerine genel olarak bakacak olursak, incelediğimiz gibi bu yöntemler öğrencilerin pasif öğrenmeye göre aktif olmalarını ve öğrenme sürecine daha fazla dahil olmalarını sağlar. Aktif (etkileşimli) öğrenme yöntemleri, öğrencilerin potansiyellerini daha iyi fark etmelerini sağlar ve geleneksel öğrenme yöntemlerinden farklı olarak daha detaylı ve derin öğrenme elde etmelerine olanak tanır. "Etkileşimli öğrenme yöntemleri" kavramı sıklıkla bu kavramın eşanlamlısı olarak kullanılmaktadır. Dolayısıyla "etkileşim" terimi "diyalog, etkileşim" anlamına gelir. Bu eğitim yöntemini ifade etmek için "problem-diyalojik", "problemlî", "sezgisel eğitim" terimleri de kullanılmaktadır.

Aktif (etkileşimli) öğrenme yöntemlerinde öğrenciler öğrenme sürecine aktif katılımcı olarak katılırlar. Etkileşimli araçlar, oyunlar ve teknolojiyle zenginleştirilmiş yöntemler, öğrenmeyi daha ilgi çekici ve eğlenceli hale getirerek öğrencilerin dikkat ve ilgisini artırır. Aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin bilgilerini teyit etmelerine ve kavramalarına olanak sağlayarak özgüvenlerini artırır. Ayrıca, bu yöntemler öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerini daha iyi kontrol etmelerine ve kendi hızlarında ilerlemelerine olanak tanır. Bu da her öğrencinin bireysel ihtiyaçlarına ve öğrenme stillerine daha iyi uyum sağlar. Sonuç olarak, aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin kendilerine olan güvenlerini artırırken, öğrenme deneyimlerini daha etkili ve kişiselleştirilmiş hale getirir. Bu da öğrencilerin başarılarını ve motivasyonlarını artırır.

Aktif öğrenme yöntemlerinin avantajları

Aktif öğrenme teknolojileri öğrencilere çeşitli nitelikleri aşlamaya yardımcı olabilir. Bu teknolojilerin doğru uygulanması eğitimde daha etkili ve etkileşimli bir deneyim sağlar. Aktif öğrenme teknolojileri öğrencilere aşağıdaki nitelikleri aşılmalıdır:

- ✓ Öğrencilerin öğrenmede kendi kararlarını verme ve kendi kendini kontrol etme becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur ve teknolojinin sunduğu etkileşimli içerik, öğrencilerin kendi hızlarında ve düzenlemelerine göre öğrenmelerine olanak tanır.
- ✓ Bağımsız düşünme ve problem çözme becerilerini geliştirmeye yönelik çeşitli görevler, sorular ve çözümler sunabilir. Öğrencilerin araştırma ve analitik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.
- ✓ Öğrenme sürecinin bir parçası olarak ödevlerin ve projelerin organizasyonunu ve planlanmasını tanıtır. Öğrenciler görevleri, görevleri ve zamanı etkili bir şekilde yönetmeyi öğrenirler.
- ✓ Öğrencilerin farklı çalışma alanlarında ilerlemeleri ve gelişmeleri için fırsatlar sağlar. Bu teknolojilerin etkileşimli ve dinamik içeriği, farklı ilgi alanlarındaki öğrenci başarısının belirlenmesine yardımcı olmaktadır.
- ✓ Öğrencilerin temel teknolojileri öğrenmesine ve bilgiyi analiz etmesine olanak tanır. Bu onların bilgiyi doğru şekilde işleme ve değerlendirme yeteneğini geliştirmelerine yardımcı olur.
- ✓ Grup projeleri, forumlar ve çeşitli iletişim araçları aracılığıyla öğrencilerin işbirliği ve iletişim becerilerini geliştirmelerini sağlar.
- ✓ Öğrencilerin yaratıcılık, rekabet becerileri ve teknolojik alanlarda deneyim kazanmalarını sağlar.

Bu anlamda aktif öğrenme teknolojileri, eğitim alanında daha etkileşimli ve bağımsız deneyimler sağlayarak öğrencilerin farklı niteliklerinin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Öğretim ve bilişsel aktiviteyi organize etmek ve yönetmek için bir dizi yöntem olarak kabul edilen aktif etkileşimli öğrenme, genel olarak aşağıdaki yönlerle karakterize edilir:

- ✓ öğretmen tarafından bilinçli olarak bilişsel bir problem durumu yaratmak;
- ✓ problem çözme sürecinde öğrencilerin aktif araştırmacı pozisyonunun uyarılması;
- ✓ öğrenciler için yeni ve gerekli bilgilerin bağımsız olarak keşfedilmesi, edinilmesi ve özümsemesi için koşulların yaratılması.

Bu yaklaşımın özü, eğitimin yalnızca öğrencilerin hafızasını yeni bilimsel bilgilerle (bilgi) zenginleştirmeyi değil, aynı zamanda daha fazla bilginin bağımsız olarak edinilmesini ve özümsemesini, en önemli beceri ve alışkanlıkların edinilmesini, kişisel nitelikleri de amaçlamasıdır. ve düşünmenin düzenli

oluşumuna dayanan yetenekler. Bu durumda, öğretmenin rehberliğinde, özel olarak seçilmiş, anlaşılması ve hatırlanması kolay en önemli eğitim materyalinin incelenmesi sürecinde öğrenciler, neden-sonuç ilişkilerini, olgu ve olayların düzenliliğini keşfetmeyi öğrenirler. sonuçlar çıkarmak ve genellemeler yapmak. Bu öğrenme sürecinde öğrencilere belirli bir eğitim materyali üzerinde derinlemesine düşünme ve analiz yapma fırsatı verilir. Öğrenciler, neden-sonuç ilişkilerini, düzenlilikleri ve genellemeleri keşfetmeye teşvik edilir.

Öğrenciler, özel olarak seçilmiş eğitim materyalini incelerken, öğretmen onları yönlendirir ve destekler. Öğretmen, öğrencilere gerekli kaynakları sağlar, önemli noktaları vurgular ve öğrencilerin analizlerini doğru bir şekilde yapmalarına yardımcı olur. Ancak, öğretmen öğrencilere doğrudan cevaplar vermek yerine, onları kendi düşüncelerini geliştirmeye teşvik eder ve rehberlik eder. Bu süreçte, öğrencilerin araştırmacı rolü üstlenmeleri, kendi öğrenme süreçlerini yönlendirmelerine ve bilgileridaha derinlemesine anlamalarına olanak tanır. Öğrenciler, belirli konuları incelerken hipotezler oluşturabilir, verileri analiz edebilir, sonuçlar çıkarabilir ve genellemeler yapabilirler. Bu, öğrencilerin eleştirel düşünme, problem çözme ve analitik becerilerini geliştirmelerine yardımcı olur.

Modern eğitim sisteminde aktif öğrenme yöntemi

Aktif öğrenme yönteminin modern eğitim sistemine dahil edilmesi, öğrencilerin pasifliğinin giderilmesi, gerekli düşünme özelliklerinin ve yaratıcılığın geliştirilmesi, eğitim ve öğretimin kalitesinin artırılması için koşullar yaratır. Eğitimin kalitesi açısından, kısa sürede daha fazla bilginin özümsemesi büyük ölçüde artar. Bunun sebebinin şu şekilde açıklayabiliriz:

- ✓ öğrencilerin bilişsel yetenekleri ve öğrenme motivasyonları pahasına;
- ✓ düşünmeye odaklanarak bilginin bağımsız, üretken ve yaratıcı bir şekilde edinilmesi ve özümsemesi nedeniyle.

Modern eğitim sisteminde aktif öğrenmenin getirilmesi okuldaki koşulları değiştirir ve öğrencilerin özgüvenini artırır, kişilerarası ilişkileri geliştirir, okula ve ders çalışmaya karşı tutumu daha değerli hale getirir, bağımsız olarak bilgi edinme ve yeni şeyler edinme alışkanlıklarını oluşturur ve geliştirir. ve bunları yaşam hedeflerine ulaşmak için kullanmak. Ayrıca eğitim sürecinde düşünmenin etkinleştirilmesine ilişkin yapılan araştırmalara ve araştırmada toplanan materyallere dayanarak aşağıdaki sonuca varılabilir:

- ✓ bilgi daha bağımsız, özgürce algılanır ve özümser;
- ✓ mantıksal, eleştirel ve yaratıcı düşünmenin yanı sıra problem çözme ve karar verme becerileri geliştirilir;
- ✓ bilimsel - araştırma alışkanlıkları geliştirildi;
- ✓ Karşılıklı saygı duygusu ve işbirliği alışkanlıkları aktarılır.

Bundan, aktif eğitimin gerekliliğinin öncelikle kişilikte bu tür yeteneklerin oluşmasının sürekli değişen koşullara uyum sağlamaya ve hayata etkili bir şekilde girişine izin vermesi gerçeğinden oluştuğu anlaşılmaktadır. Yapılan araştırmalara göre aktif öğrenme yönteminin öğretmen açısından önemli bir araç olduğu ve en önemlisi dersin niteliğini artırmada önemli bir araç olduğu bilinmektedir. Öğrenciler için bu yöntem dersi çok ilginç ve çekici kılmaktadır. Aktif (etkileşimli) eğitim, hem öğretim içeriğinin öğrenilmesini hem de bu içeriğin uygulanmasını daha kalıcı hale getirir ve öğrencilerin bilişsel aktivitelerini daha da şekillendirir. Öğrencilerin öğrenme isteği ve başarıları arttıkça öğretmenin işi de kolaylaşır. Ancak bu öğretmenin işlerinin azaldığı anlamına gelmez. Aktif-etkileşimli öğretim yönteminin geliştirilmesi ve uygulanmasının planlama aşamasında öğretmenden daha fazla çaba ve zahmet gerektirdiğini belirtmek gerekir.

Aktif (etkileşimli) eğitimin avantajlarına rağmen öğretmenin geleneksel sayılan açıklayıcı-açıklayıcı ve çoğaltıcı yöntemlerin kullanımından tamamen vazgeçmemesi gerekir ki dersin amacına, içeriğine ve hazırlanışına bağlı olarak doğru tercihi yapabilsin. öğrenciler. Örneğin öğretmen beceri ve alışkanlık oluşturma hedefini koyuyorsa üreme yöntemini yani tekrar ve model çalışmayı tercih edebilir. Eğitimin içeriği çok karmaşıksa, eğer o eğitim çok sayıda yeni kavram ve bilginin bilinmesini gerektiriyorsa o zaman geleneksel açıklayıcı-açıklayıcı yöntem daha fazla verimlilik ve kalite sağlayacaktır. Ancak geleneksel dersin ilerleyişinde etkileşimli unsurlar, örneğin düşündürücü sorular sormak, ikili olarak kısa fikir

alışverişinde bulunmak, gözlemler hakkında yorum yapmak vb. mümkündür ve uygun görülmektedir. Sonuç olarak aktif öğrenme yöntemi diğer öğrenme yöntemlerine göre daha verimlidir. Örneğin yapılandırmacı öğrenmeyle oluşturulan ve yürütülen dersler, yapıları itibarıyla aktif ve etkileşimli öğrenmeyle oluşturulan derslerden farklılık göstermektedir. Aktif öğrenme yöntemi sayesinde öğrencinin program çerçevesindeki bilgiyi kendi eğitim etkinliği ile edinmesi, yansıtması, yeniden uygulayıp hatırlaması ve uyumluluk bulması mümkündür.

Eğitim-öğretim sürecinde öğrenci ve öğretmenin karşılıklı öğrenme ilişkileri oluşturması, fikir alışverişinde bulunması, yeni fikirler oluşturması, doğru işbölümünü gerçekleştirme etkileşimli öğrenme yöntemiyle mümkündür. Bu onların sorumluluk duygularını arttırır, sosyal bilgi ve alışkanlıklarını aşar. Son olarak, eğer öğrenci düşünme işlemleri yardımıyla eğitim sürecinde özgürce hareket ediyorsa, önceki bilgilerine atıfta bulunarak bir "yeni bilgi" sistemi oluşturuyorsa, bu yapıcı öğrenme yönteminin yardımıyla gerçekleşir.

Aktif öğrenme yönünde pratik araştırma

Modern öğrenme teknolojilerinin derslerde uygulanmasıyla geleneksel öğrenme sistemini değiştirmek, ona araştırmacı bir karakter kazandırmak, öğrenciyi bilgi edinme sürecinde ana figür haline getirmek ve onu öğrenmenin öznesi haline getirmek mümkündür. Yani bu süreçte öğretmen bilgiyi edinme yolunun rehberi, öğrenci ise araştırmacı, bilgiyi keşfeden rolünü üstlenir. Modern öğrenme teknolojileri öğretimin verimliliğini arttırmaya yardımcı olur. Öğrenilen bilgiler modern yaşamla ve toplumun gelişimiyle ilişkilendirilmezse, o bilgi öğrenci için anlamsız bir yük haline gelir. Bu durumda öğrencilerin bilimsel bilgiye ilgisi azalır, farkındalık ve etkinlik düzeyleri azalır. Bu nedenle öğretmen, bireysel konuların çalışılması sırasında öğrencilerin materyalin hayati önemini anlamalarını sağlamalıdır.

Geleneksel açıklayıcı-açıklayıcı anlatım yöntemiyle öğrencilerin, öğretmenin verdiği bilgileri pasif bir şekilde ezberledikleri herkes tarafından bilinmektedir. Bu, çocukların bağımsızlığını ve özgürlüğünü sınırlar, öğrenci, öğrenme sürecinin tam teşekküllü bir katılımcısı olmaktan ziyade, öğrenme sürecinin bir nesnesi haline gelir. Böylece öğrenciler eğitime yaratıcı bir şekilde yaklaşmamakta, bilime olan ilgileri, bilimsel öğrenmeleri azalmakta, eğitim düzeyleri düşmektedir. Tüm bu eksikliklerin giderilmesi için modern eğitim teknolojilerinin kullanılması daha uygundur. Kısacası, modern eğitimi karakterize eden yeni yapı, içerik ve biçimle birlikte, modern yöntemler - yeni öğrenme teknolojileri - etkileşimli öğrenme yöntemleri de okullarda şimdiden geniş bir yer buldu.

Eğitim sisteminde etkileşimli tahtanın öğretim sürecinde kullanılması dersin temel ilkelerinden biri olan görünürlüğünü sağlar. Bu elektronik kartın hassas yüzeyine özel bir kalem veya parmakla hafifçe dokunarak, bilgisayarda yapılabilecek tüm işlemleri interaktif moda gerçekleştirmek mümkündür. Ayrıca "akıllı" tahta, bilgisayara bağlı mikroskop, tarayıcı, dijital kamera, video kamera vb. cihazlardan aldığı görüntüleri projektör aracılığıyla alır; bu, analiz kurumlarında sanal laboratuvarların düzenlenmesinde önemli bir rol oynamasının yanı sıra ayrı bir önem taşımaktadır. Aynı zamanda öğrenciler teorik-metodolojik bilgilerini bütünleştiren "mucizevi" ekranda her türlü kimyasal reaksiyonu, fiziksel, biyolojik, coğrafi süreçleri, çeşitli cihaz, cihaz ve teknik araçların çalışma prensiplerini, açıklamalarını ve videolarını izleyebilirler, pratik beceriler ve deneyim, öğretimi önemli ölçüde canlandırır, çocukların yaratıcı yaklaşımını, düşünmesini, inisiyatifini ve öğretim materyalini derinlemesine anlama yeteneğini geliştirir.

Genel olarak akıllı tahtalar öğrencilere birçok fayda sağlayabilmektedir. Böylece akıllı tahtalar etkileşimli görev ve talimatlar sunarak öğrencilerin kendi deneyimlerini deneyimlemelerine olanak sağlar. Grafik ve videolarla zenginleştirilen içerikler desteklenerek öğrencilerin bilgileri daha iyi anlamaları sağlanmaktadır. Öğrenciler kendi hızlarında öğrenebilir ve kendi kendine çalışarak konular hakkında daha derin bir anlayış kazanabilirler. Etkileşimli tahtaların sağladığı işbirliği olanakları öğrencilerin birlikte çalışmasına ve birbirlerine destek olmalarına olanak sağlar. Bu sayede öğrenciler görevleri çözdükçe anında geri bildirim alarak hatalarını anlayabilir ve tekrar etmeden öğrenebilirler. Etkileşimli görevler ve oyun öğeleriyle sağlanan akıllı tahtalar, öğrenme sürecini öğrenciler için daha ilgi çekici ve ilgi çekici hale getirir. Öğrenciler kendi çalışma zamanlarını ve ödevlerini seçerek müfredatta uzmanlaşabilirler. "Akıllı tahtanın" sıralanan tüm faydaları, öğrencilerin kendi kendine öğrenme sürecini daha etkili ve ilgi çekici hale getirebilecek akıllı tahtaların desteğini göstermektedir.

Son yıllarda interaktif eğitim yöntemlerinin benimsenmesi ve iş süreçlerine uygulanması alanında belirli sonuçlar elde edilmiştir. Aktif-etkileşimli öğrenme teknolojilerinin öğretim sürecinde uygulanması,

derslerin verimliliğini artıran en önemli koşullardan biri olarak kabul edilmektedir. Günümüze gelince, öğretmenler yeni pedagojik teknolojilere hakim olmak gibi ciddi görevlerle karşı karşıyadır. Öğretmenin konuşmasındaki eğitim, öğretmen öğrencinin faaliyetini ustaca yönlendirebildiğinde etkili olabilir. Ortak faaliyette yakından yer alan öğrencinin kişilik özellikleri, faaliyetlerde bağımsızlık, bu tür işbirliklerinin temelini oluşturan temel koşullardır. Öğrencinin öğretmenle bu şekilde karşılıklı ilişkiler içerisinde olması daha aktif ve özgür olma ihtimalini ortaya çıkarmaktadır. Ayrıca bu aktiviteyi doğru yöneterek öğrencinin kişiliğinde olumlu değişiklikler görmek mümkündür. Bu tür bir etkileşim, öğrencilerin kendilerini rahat hissetmelerine ve öğrenme sürecine daha fazla katılmalarına olanak tanır. Öğrenciler, fikirlerini özgürce ifade edebilir, sorular sorabilir ve görüşlerini paylaşabilirler. Bu tür bir öğretmen-öğrenci etkileşimi aynı zamanda öğrencilerin kişiliklerinde olumlu değişikliklere yol açabilir. Öğrenciler, kendilerini destekleyen bir ortamda olduğunu hissederler ve bu da özgüvenlerini artırır. Ayrıca, öğrenciler, düşüncelerini ve duygularını ifade etme konusunda daha cesur olurlar ve kendi potansiyellerini daha iyi keşfederler. Sonuç olarak, öğrencilerin öğretmenleriyle karşılıklı ve olumlu ilişkiler içinde olmaları, öğrencilerin daha aktif, özgür ve özgüvenli olmalarını sağlar.

Aktif öğrenme yönünde araştırmanın metodolojisi

Aktif öğrenme, öğrenci merkezli bir eğitim yaklaşımıdır ve öğrencilerin öğrenme sürecine aktif olarak katılımını teşvik eder. Araştırma metodolojisi olarak aktif öğrenmeyi incelemek, eğitim bilimlerinde önemli bir alan olup, çeşitli yöntemler ve tekniklerle gerçekleştirilebilir. İşte aktif öğrenme yönünde araştırmasının metodolojisi:

1. Araştırma konusunu belirleme.
2. Aktif öğrenmenin farklı yönlerini incelemek mümkündür. Örneğin:
3. Aktif öğrenme tekniklerinin öğrenci başarısına etkisi.
4. Farklı disiplinlerde aktif öğrenme uygulamaları.
5. Öğretmenlerin aktif öğrenme hakkındaki görüşleri.
6. Aktif öğrenme ve öğrenci motivasyonu.

Literatür taraması

Mevcut literatürü inceleyerek, aktif öğrenme üzerine yapılmış önceki araştırmaları ve bu alandaki boşluklar belirlenmiştir. Bu adım, araştırmamızın teorik temelini oluşturmuş ve çalışmamızın özgünlüğünü sağlamıştır

- Araştırma soruları ve hipotezler
- Araştırmamızın amaçlarını ve sorularının netleştirilmesi - örneğin:
- Aktif öğrenme yöntemlerinin geleneksel yöntemlere göre öğrenci başarısına etkisi nedir?
- Öğrencilerin aktif öğrenme yöntemlerine karşı tutumları nasıldır?
Sorularına cevap verilmiştir.

Görüşmeler

Araştırma zamanı 20 öğrenci ve 10 öğretmenle derinlemesine görüşmeler yapılmış aktif öğrenme hakkındaki görüşleri ve deneyimleri bilgi olarak elde edilmiştir.

Araştırmanın sonucu

Aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin pasif bir şekilde bilgiyi almak yerine, daha etkin bir şekilde katılım göstermelerini sağlayan öğretim stratejileridir. Bu yöntemler, öğrencilerin öğrenme sürecini derinleştirmesine, bilgiyi anlamasına ve uygulamasına yardımcı olur. İşte genel bir bakış açısıyla aktif öğrenme yöntemlerine birkaç örnek:

- ✓ Öğretmenin öğrencilere sorular sorması ve öğrencilerin bu sorulara cevap vermesi, öğrenme sürecini etkinleştiren bir yöntemdir. Bu, öğrencilerin düşünme becerilerini geliştirir ve derse katılımlarını artırır.
- ✓ Öğrencilerin küçük gruplara ayrılması ve birlikte belirli bir konuyu tartışması veya bir projede işbirliği yapması, işbirliği ve iletişim becerilerini geliştirir. Aynı zamanda öğrencilerin farklı perspektiflerden bakarak öğrenmelerine olanak tanır.

- ✓ Öğrencilere gerçek hayattan problemler sunulur ve bu problemleri çözmek için araştırma yapmaları ve çözüm yolları bulmaları beklenir. Bu yöntem, eleştirel düşünme ve problem çözme becerilerini güçlendirir.
- ✓ Öğrencilerin belirli bir konuyu araştırıp sınıfa sunmaları, kendilerine güvenlerini artırır ve bilgiyi anlatma becerilerini geliştirir. Aynı zamanda diğer öğrencilere bilgi aktarımı sağlar.
- ✓ Öğrencilerin karmaşık bilgiyi görsel olarak organize etmelerine ve ana fikirleri belirlemelerine yardımcı olan yöntemlerdir. Bu, öğrencilerin bilgiyi daha iyi anlamalarına ve hatırlamalarına olanak tanır.
- ✓ Teorik bilgiyi pratikte uygulama fırsatı sunan yöntemlerdir. Bu, öğrencilerin bilgiyi somutlaştırmasına ve gerçek dünya bağlamında anlamalarına yardımcı olur.

Aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin katılımını artırır, derinlemesine öğrenmeyi teşvik eder ve öğrenilen bilginin kalıcılığını artırır. Bu yöntemler genellikle geleneksel öğretim yöntemlerine tercih edilir, çünkü öğrencilerin daha etkili bir şekilde öğrenmelerini sağlar ve öğretim sürecini daha ilgi çekici hale getirir.

Modern eğitim sistemlerinde aktif öğrenme yöntemlerinin uygulanmasıyla ilgili birçok araştırma yapılmıştır ve genellikle bu yöntemlerin öğrenci başarısı ve öğrenme sürecine olan etkilerini değerlendirmiştir. İşte bazı yaygın teoriler:

- ✓ *Öğrenci Katılımı ve Motivasyonu Artar.* Aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin derslere daha aktif katılmasını sağlar ve öğrenmeye karşı daha yüksek bir motivasyon düzeyi oluşturur. Öğrenciler, ders materyallerini daha ilgi çekici bulur ve derse daha fazla katılım gösterirler.
- ✓ *Derinlemesine Anlayış ve Bilgiyi Uygulama Becerisi Gelişir.* Aktif öğrenme yöntemleri genellikle öğrencilere kendi düşüncelerini ifade etme, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirme fırsatı sunar. Bu da öğrencilerin konuları daha derinlemesine anlamalarına ve öğrendikleri bilgileri gerçek dünya problemlerine uygulama becerilerini artırmalarına yardımcı olur.
- ✓ *İletişim Becerileri Gelişir.* Grup çalışması, tartışmalar ve sunumlar gibi aktif öğrenme yöntemleri, öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirir. Öğrenciler, fikirlerini açık bir şekilde ifade etme, başkalarının fikirlerini anlama ve işbirliği yapma yeteneklerini geliştirirler.
- ✓ *Öğrenci Memnuniyeti Artar.* Aktif öğrenme yöntemleri genellikle dersleri daha ilgi çekici ve keyifli hale getirir. Bu da öğrenci memnuniyetini artırır ve derslere olan katılımı teşvik eder.
- ✓ *Başarı ve Sınav Performansı Artar.* Birçok araştırma, aktif öğrenme yöntemlerinin öğrenci başarısını artırdığını göstermektedir. Öğrenciler, pasif öğrenme yöntemlerine kıyasla daha iyi sınav sonuçları elde ederler ve öğrenme hedeflerine daha etkin bir şekilde ulaşırlar.

Ancak, bu sonuçlar her zaman tek bir şablon altında toplanmaz. Öğrencilerin bireysel ihtiyaçları, ders materyalleri ve öğretim metotları gibi faktörler, aktif öğrenme yöntemlerinin etkinliğini etkileyebilir. Bu nedenle, eğitimcilerin öğrencilerin ihtiyaçlarına ve dersin gerekliliklerine uygun olarak çeşitli öğretim stratejilerini kullanmaları önemlidir.

Kaynakça

- Aliyev, H. A. (2002). *Eğitim milletin geleceğidir* (Derleyenler: M. Mardanov, A. Guliyev). Bakü: Eğitim.
- Aliyev, R. I. (2009). *Zihniyet*. Bakü: Bilim ve Eğitim.
- Alizade, A. A. (1998). *Modern Azerbaycan okulunun psikolojik sorunları*. Bakü: Ozan.
- Cahangirov, A., & Gadirov, F. (2000, Eylül 21-27). Modern ders. *Azerbaycan Öğretmeni* gazetesi.
- İlyasov, M. I. (2013). *Öğretmenin pedagojik ustalığı*. Bakü: Bilim ve Eğitim.
- Krutetsky, V. N. (1976). *Okul çocuklarının eğitim ve öğretim psikolojisi*. M.
- Mehdizadeh, M. M. (1982). *Genel eğitim okullarında eğitim ve öğretim sürecini iyileştirmenin yolları*. Bakü: Maarif.
- Mehrabov, A. O. (2010). *Modern eğitimin kavramsal sorunları*. Bakü: Çevirmen.
- Selevko, G. K. (1998). *Modern eğitim teknolojileri*. M.Akademi.

Extended Abstract

Active learning methods refer to learning methods that make the learning process more positive, fun and independent by using various technologies and interactive tools. These methods enable students to participate more actively, specifically determine their own learning goals, and learn the learning material more effectively. The article describes the application of active learning methods in the modern education system, their benefits, scope of development, the special role and importance of active (interactive) learning methods in the development and formation of students, etc. is discussed. It is known that the foundations of the formation process in every aspect of education, including the development of the education system, are laid in school, and this situation is further improved and developed in the next stages of education. Active learning methods are one of them.

The modern teaching process helps the student to form his personality and to know the value of society as a citizen. From this perspective, when we look at our age, it can be seen that the advantages of active learning methods in the qualitative formation of the education of the growing generation are quite great. Active learning methods place students at the center of the learning process. This allows students to have the opportunity to learn according to their interests and get to know themselves better. Active learning methods, such as group work, offer students the opportunity to collaborate and develop effective communication skills.

This contributes to their active and collaborative participation in society. Active learning methods provide students with the opportunity to understand and evaluate different perspectives. This increases empathy skills and contributes to the development of cultural awareness.